

Dél-Afrika

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.10.

Fertőzöttség állapota

A dél-afrikai Egészségügyi Minisztérium adatai szerint 2021. január 10-én 1 231 597 személynél igazolták a koronavírus fertőzést. Közülük 966 368 fő gyógyult meg és 33 163 személy halálozott el. Az elvégzett PCR tesztek száma 7 183 893 A Dél-afrikai Köztársaságban a világon a **16. legmagasabb az igazolt fertőzöttek száma**. A járvány a július közepe és augusztus közepe közötti időszakban tetőzött az első hullámban. **A járványgörbe november közepétől újra emelkedik.** Gócpontok Gauteng, KwaZulu-Natal, valamint Kelet- és Nyugat-Fokföld tartományokban; 2020 december 9-én bejelentetteék, hogy elérte az országot a második hullám.

Dél-Afrika 2020. december 22-én befizette **COVAX nemzetközi COVID-19 oltóanyag program** 19,2 M USD összegű előlegét (a lakosság 10%-ának beoltásához szükséges vakcinamennyiség árának 15%-a). Az egészségügyi miniszter bejelentése szerint február végéig 1,5 millió dózist szerez be Dél-Afrika (70% AstraZeneca, 20% Johnson & Johnson, 5% Pfizer). 2021 év végéig a lakosság legalább 67%-át tervezik beoltani a nyájimmunitás elérése érdekében.

Korlátozások és azok feloldási üteme

Lakossági korlátozások: **a katasztrófahelyzetet meghosszabbították 2021. január 15-ig; 2020. december 29-től visszatértek a 3. fokozatú riasztási szintre: kijárási tilalom 21-06h között; kötelező maszkviselés, távolságtartás, gyakori kézmosás/fertőtlenítés, szesztilalom, rendezvények betiltva.** A járványügyi szabályokat megsértők pénzbüntetésben vagy/és legfeljebb 6 hónap szabadságvesztésben részesülhetnek.

Az országba való beutazáshoz 72 órán belüli negatív COVID-19 PCR teszt igazolását kell felmutatni, ennek hiányában a COVID-19 tünetekkel érkezőket belépéskor tesztelik, önköltségen önkéntes vagy hatósági karantént rendelhetnek el.

A SARS-CoV-2 vírusmutáció megjelenése miatt 2020. december 21-től számos ország megtiltotta a Dél-afrikai Köztársaságból (DAK) való beutazást és több légitársaság felfüggesztette, illetve törölte a DAK-ba tartó repülőjáratait. December 31-től 21-06h között (a jelenlegi kijárási tilalom időszakában) nem érkehetnek/indulhatnak belföldi és nemzetközi repülőgépek.

Gazdasági korlátozások: óvintézkedések (maszk, kézmosás, közös helyiségek és berendezések fertőtlenítése, szellőztetés, belépő személyek nyilvántartása) betartásával (az alkoholforgalmazás és rendezvények szervezése kivételével) minden gazdasági ágazat

működhet, csökkentett, fokozatosan növelt létszámmal, műszakváltások bevezetésével, és ahol lehetséges, távmunkában.

Az 50 alkalmazottnál többet foglalkoztató dél-afrikai vállalatoknak kockázatértékelési jelentést, valamint COVID-19 egészségügyi és biztonsági szabályzatot kell benyújtaniuk a Munkaügyi Minisztériumhoz (Department of Employment and Labour), továbbá hetente kell jelentést tenniük számos kérdésről (COVID-19 sebezhetőség állapota, szűrés részletei, tesztelési eredmények, magas kockázatú kapcsolatok, fertőzés utáni eredmények) az Országos Foglalkozáségségügyi Intézetnek (National Institute for Occupational Health).

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

A gazdaság megerősítése érdekében a belföldi vállalkozásoktól történő beszerzést előnyben részesítik minden helyben beszerezhető termék és szolgáltatás esetén.

A járvány elleni védekezéshez szükséges beszerzéseket a kontinensen elsősorban az Afrikai Gyógyászati Ellátó Platformon keresztül végzik (Africa Medical Supplies Platform – <https://amsp.africa/>), amelyen magyar cégek is regisztrálhatnak.

Exporttilalom van érvényben hydroxichloroquine tartalmú gyógyszerekre, arcmaszkra és kézfertőtlenítőre. Dél-Afrika WTO notifikációja szerint 2020. október 2-től ideiglenes védintézkedés keretében a vasból vagy acélból készült hatszögletű fejescsavar (7318.15.43 vámárucsoport) behozatalára 38,1%-os pótvámot vezettek be 200 napos időtartamra. Dél-Afrika [2021 július 31-ig meghosszabbította a fémhulladék exportjának tilalmát](#) (kivéve, ha meghatározott időn belül, kedvezményes áron nem sikerül belföldön értékesíteni).

Logisztika és szállítmányozás állapota

A kereskedelmi célú szállítmányozás és határforgalom engedélyezett, de a hivatalok és a hatóságok korlátozottan és a vállalt határidőkhöz képest nagy késésekkel működnek, továbbá jellemzően „COVID felárat” számítanak fel, ami a gyakorlatban 50-100%-os többletköltséget jelent.

2020 novemberében Dél-Afrikában a közutak mentén mintegy **félszáz kamiont gyűjtottak fel**, így tiltakozva a külföldi teherautó sofőrök foglalkoztatása ellen. Az All Truck Drivers Forum and Allied South Africa (ATDFASA) kétnapos kamionstopot hirdetett, ezzel is nyomatékositva követelésüket. (A külföldi sofőrök foglalkoztatása esetén a munkáltatók nem tartják be a helyi munkaügyi előírásokat, és a szakszervezeti megállapodásokban foglaltakat.) Cyril Ramaphosa dél-afrikai elnök elítélte a közúti árufuvarozást érintő erőszakot.

Gazdasági kilátások

A koronavírus-járvány miatti válság rendkívül súlyosan érinti a dél-afrikai gazdaságot. Becslések szerint a 2020 márciusától hat hónapig tartó zárlat alatt 3-7 millió munkavállaló veszítette el az állását, melynek eredményeként a munkanélküliség az 50%-ot is meghaladja. Az állami és a magántulajdonban lévő nagyvállalatok közül számos csődvédelmet kért.

Ramaphosa elnök gazdaságélénkítő programja, majd Mboweni pénzügyminiszter költségvetési felülvizsgálata nem győzte meg a hitelminősítőket, így 2020. november 20-án a Moody's (Ba2), majd a Fitch (BB-) is **leminősítette Dél-Afrika adósságbesorolását**, amit negatív kilátással is súlyosbítottak, ezért középtávon a további leminősítés sem kizárt. **2020 áprilisa óta**

kockázatos, befektetésre nem ajánlott kategóriában van Dél-Afrika, amit a novemberi döntés tovább rontott. A Moody's prognózisa szerint 2024-re akár 110%-ra ugorhat a GDP arányos adósságráta, míg a **2020-as GDP visszaesés 8%, a költségvetési hiány 16% körül várható**. Annak ellenére, hogy a járványellenes intézkedéseket májustól fokozatosan feloldották, Dél-Afrika továbbra is erősen ki van téve a COVID-19 járványnak, és a magánfogyasztás a vártnál kisebb mértékben támogatja a növekedést 2020-ban. Az év **3. negyedében 13,5%-kal bővült Dél-Afrika gazdasága** az előző negyedévhez képest, amikor 17,5% volt a visszaesés. A kedvező adatot beárnyékolja, hogy mindössze két ágazat, az állami és az agrárszektor mutat bővülést a teljes évre vetítve, utóbbi a kiváló termés és a magas árak miatt 11%-kal múlja fel az előző évi számokat.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

2020. január óta négy lépésben, összesen 275 bázisponttal, **3,5%-ra csökkentették a jegybanki alapkamatot** a pénzügyi feltételek és az ország gazdasága rugalmasságának javítása érdekében, **ami a jelenlegi nemzetközi pénzpiacokon kiemelkedően magasnak számít, így az ország gazdasági kilátásaitól függetlenül kereslet mutatkozik a rand iránt**.

A gazdasági válságkezelés érdekében 200 milliárd randot a kkv-k működési költségeire, további 500 milliárd randot szociális segélyezésre és gazdasági támogatási csomagokra különítettek el, 340 milliárd rand összegű állami befektetést terveznek 50 infrastrukturális projektre fordítani. Széleskörű adófizetési moratóriumot hirdettek (szakképzési hozzájárulás, széndioxid-adó, egyes szja-típusú adók). A 2021. január 1-jétől tervezett költségvetési intézkedéseket legalább egy évvel elhalasztották.

Cyril Ramaphosa elnök 2020. október 15-i gazdasági helyreállítási programbeszédében nagyberuházásokra támaszkodva jelentős munkahelyteremtést és újraiparosítást, valamint két éven belül megbízható áramellátást ígért. Ezt követően, október 28-án Tito Mboweni pénzügyminiszter megtartotta a költségvetés féléves felülvizsgálatáról szóló beszédét, amelyben a szűkülő bevételek és a megugró hiány miatt a közszférában dolgozók bérének befagyasztására, a tárcák és az önkormányzatok költségvetési forrásainak szűkítésére, emellett az államadósság növekedésének öt éven belüli megfékezésére tett ígéretet. A megszorítások mellett továbbra is jelentős összegekkel támogatják a veszteséges állami vállalatokat, köztük az állami áramszolgáltatót és a nemzeti légitársaságot.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

A járványügyi védekezést közvetlenül elősegítő, innovatív, versenyképes termékek kivételével az exportlehetőségek előreláthatólag 2021. I. félévéig rendkívül korlátozottak. Az exportcélú szállításokhoz helyi üzleti partner (importőr, disztribútor, stb.) előzetes beazonosítása elengedhetetlen.

Az AfCFTA (African Continent Free Trade Area) 2021. januári beindulását a koronavírus-járvány ugyan hátráltatta, de **a kontinensen belüli preferenciális kereskedelem** várhatóan lendületet vesz Afrikában, majd az elkövetkező években tovább bővül.